

Krajina plná emoce

Lekce umožní dětem a dospívajícím zvědomit si emoce, které mají spojené s klimatickou změnou a budoucností. Pomocí výtvarných technik své emoce reflektují a sdílí náhledy, jak může svět v jejich dospělosti vypadat.

Délka: 45 min/90 minut (lze zvolit)

Předměty: výtvarná výchova

Věk: SŠ

Typ: lekce

Vytvořeno: 2025

Autor/ka: Petr Fiala, Tomáš Lengál, Eva Novotná

Pomůcky: ilustrace současného světa (příloha 1), výtvarné potřeby dle zvolené výtvarné techniky, vytištěné rozstříhané karty emocí (příloha 2)

Vzdělávací cíle:

- Žák vyjádří svou emoci související s klimatickou změnou pomocí vybrané výtvarné techniky.
- Žák vnímá, že budoucnost má různé možné podoby.
- Žák rozvíjí schopnost imaginace a abstraktního myšlení.

Postup:

1. Úvod (10 minut)

Na začátku hodiny promítněte ilustraci současného světa (příloha 1). V kontrastu vedle sebe je zobrazena krajina bez zásahu člověka a krajina kulturní, člověkem utvářená. Takhle nějak vypadá současnost.

Ve třídě rozmístěte karty emocí (příloha 2). Nechte studenty/ky prohlédnout si rozložené karty a vybrat si z nich jednu v reakci na tuto otázku:

- *Která emoce se vám pojí s budoucností ovlivněnou změnou klimatu? Třeba v horizontu 15 let?*

Karet je omezený počet, pokud chcete, aby si každý vzal kartu do ruky, doporučujeme vytisknout celou přílohu několikrát (např. pro 20 lidí cca 3×). Další možností je, že si studenti/ky stoupnou ke kartě, kterou si vybrali/y.

TIP:

Místo přílohy 2 lze použít také karty pocitů, se kterými pracuje nenásilná komunikace (NVC). Doporučujeme projít si obě sady a vybrat si tu, která je vám bližší. Karty z NVC jsou dostupné zde: <https://nenasilnakomunikace.org/wp-content/uploads/2021/01/karticky-pocity-nvc-v2.pdf>

2. Budoucnost zabarvená emocí (20–60 minut)

Jedná se o tvořivou část lekce, můžete ji uvést například takto:

„Podívejte se znovu na ilustraci před vámi. Představte si budoucnost, kterou vidí člověk s emocí, kterou jste si vybrali. Máte? Zachyťte svou představu a emoci na papír před sebou. Předlohu můžete využít jako námět, ale můžete svou představu světa ztvárnit i úplně jinak.“

Dle časových možností a věku studentů/tek zvolte vhodnou výtvarnou techniku. Může jít o kresbu tuší, linoryt, malování pastelkami, koláž atd.

Řekněte studentům/kám předem, kolik času mají na tvorbu, a průběžně je informujte o jeho plynutí.

3. Sdílení – galerie (15–20 minut)

Když mají všichni dotvořeno, nechte je ve trojicích či čtveřicích sdílet, které emoce a jak ovlivnily jejich díla.

Následně vytvořte ve třídě galerii všech výtvarných děl (např. rozložením na lavice či pověšením na stěny). Studenti/ky si prochází galerii a hledají 2 chtěné a 1 nechtěný prvek budoucnosti. Chtěný prvek budoucnosti může být např. hromada solárních panelů, nechtěný může být třeba vyschlá řeka apod.

Na závěr hodiny můžete sdílet s celou třídou, které (chtěné i nechtěné) prvky budoucnosti je zaujaly a proč. Jednotlivci sdílí konkrétní prvky, ostatní se můžou hlásit, pokud to mají stejně či podobně. Může se také stát, že jeden prvek bude pro někoho chtěný a pro jiného nechtěný, takovou situaci je vhodné alespoň krátce prodiskutovat.

Lekce může být emočně náročná, a proto je doporučeno ji zakončit zvědoměním, že to, jak svět bude vypadat, záleží i na nás. Možných budoucností je spousta, jak je vidět i ve vytvořené galerii. Nevíme, jaká budoucnost nastane, ale můžeme něco dělat a tím budoucnost vytvářet. Naše volba je i to, jaký přístup zvolíme.

Metodická podpora

Mnoho dospívajících má s klimatickou změnou spojené emoce, které vnímáme spíše jako nechtěné (např. bezmoc, strach, lhostejnost). Často jde o emoce, které jsou náročné. Už ale jenom samotné vyjádření a sdílení našich emocí nebo připuštění si toho, že je máme, může být úlevou.

Pokud se chcete v práci s emocemi souvisejícími s budoucností a klimatickou změnou ujistit, projděte si metodiku „Jak pracovat s emocemi dětí při výuce o změně klimatu“, která je dostupná zde: <https://ucimoklimatu.cz/metodiky/prace-s-emocemi-klima/>

Zdroje:

Ilustrace světa v příloze 1 byla vytvořena pomocí chat GPT Image Generator.

Přílohy:

Příloha 1: Ilustrace světa

Příloha 2: Karty emocí

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY